

EID KOMMUNE

RÅDMANNEN

Det Kongelige kommunal- og moderniseringsdept.
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Vår ref.

15/2309-4/K1-23//ÅKR

Dato:

03.03.2016

HØYRING - FORSLAG TIL NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR KOMMUNANE

Eid formannskap har i møte 03.03.2016 gjort følgjande vedtak i F-sak 019/16:

Formannskapet i Eid kommune vedtek følgjande høyringsuttale til regjeringa sitt framlegg til nytt inntektssystem:

Dette er ein uttale frå Eid kommune som nettopp har framforhandla ein intensjonsavtale med Gloppen kommune om kommunesamanslåing frå 01.01.2020. Dersom det blir gjort positivt vedtak om dette i juni 2016, vil det bli ei samanslåing av to kommunar som i dag har eit folketal kvar på hhv 6015 og 5784 per 01.01.16. Den nye kommunen vil då bli ein kommune med ca 12000 innbyggjarar.

Generelt

Regjeringa si målsetting er eit inntektssystem som gjev eit likeverdig kommunalt tenestetilbod over heile landet. Sidan det nye inntektssystemet blir lagt fram i samanheng med kommunereforma, er det også grunn til å forvente at inntektssystemet skal bygge opp om målsettinga med denne reforma om «større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet».

Stimulansen for å få til større og meir robuste kommunar er i hovudsak endringane som gjeld inndelingstilskotet og dei distriktpolitiske verkemidla. KS sine utrekningar av korleis verknadene blir med regjeringa sitt framlegg til strukturkriteriet viser ei massiv overføring av midlar til dei største kommunane. Dette viser kort og godt at framlegget til strukturkriteriet er eit bomskot, som ikkje på nokon måte oppmuntrar kommunar som det ville vere naturleg å slå saman, til å gjere dette. Samstundes får kommunar som *ikkje* har behov for å slå seg saman, t.d. Oslo, kraftig auke i overføringane knytt til struktur. Eit system som fører til slike endringar, når grunngevinga er å oppmuntre til samanslåing av små og mellomstore kommunar, er feilslått.

I dagens inntektssystem (2016) får Gloppen og Eid til saman kr 26,4 mill i basistilskot. Etter kommunesamanslåing bestående av desse to kommunane, vil den nye kommunen få kr 6,3 mill i basistilskot ved innføring av strukturkriteriet med grenseverdi på 25,4 km. I tillegg vil den nye kommunen få det eine basistilskotet på kr 13,2 mill som inndelingstilskot i 15 år, med

deretter nedtrapping på 5 år. Det 21. året vil då tapet vere om lag kr 20,1 mill (26,4 mill – 6,3 mill).

Vår vurdering er at tapet frå dagens ordning blir for stort for små og mellomstore kommunar, medan store kommunar som ikkje slår seg saman med nokon, vil tene mykje fordi dei får overta det dei mindre tapar i basistilskot og strukturkriteriet.

Vi meiner altså at framlegget til strukturkriteriet ikkje heng i hop med målsettinga, og meiner regjeringa må kome tilbake med eit framlegg som gir den effekten regjeringa er ute etter.

Kva er effektivt?

KOSTRA-tala viser klart at kommunar på vår storleik, altså med 5.000 til 10.000 innbyggjarar, er effektive når det gjeld administrasjon og kostnader til administrativ og politisk leiding. Likevel er det med regjeringa sitt framlegg til nytt inntektssystem desse kommunane som får inndrege mest midlar i den omfordelinga det no blir gjort framlegg om. Dette viser også at regjeringa sitt framlegg til strukturkriteriet verken stimulerer til samanslåingar eller effektivisering.

Eid og Gloppen er i dag to veldrivne kommunar kvar for seg, men som likevel kan bli ein endå betre kommune i lag. Dessverre må vi konstatere at regjeringa sitt framlegg til inntektssystem ikkje på nokon måte oppmuntrar oss til samanslåing. Det einaste «positive» i framlegget er at vi ved eit raskt vedtak om samanslåing sikrar oss ei overgangsordning som gjev oss betre tid til å redusere drifta. Slik er det med svært mange kommunar som av ulike årsaker kunne vore slegne saman.

Vi meiner eit nytt inntektssystem må gje klare økonomiske fordelar med kommunesamanslåing. Det er eit dårleg utgangspunkt for ei varig og vellukka samanslåing at denne er gjort fordi vi «ikkje hadde råd til å la vere», i staden for at dette vil gje ein betre kommune for innbyggjarane våre.

Vi arbeider for tida med å leggje fram ein intensjonsavtale om samanslåing der innbyggjarane skal få gi sitt syn på dette i ei rådgjevande folkerøysting i mai. Vi veit enno ikkje om vi lukkast med dette. Dersom vi ikkje lukkast, og dersom strukturkriteriet vert innført, vil dette ta «knekken» på mellomstore kommunar som har kort avstand til 5.000 innbyggjarar (under 13,3 km), og som av ulike årsakar ikkje får slått seg saman med andre kommunar. Til dømes Eid kommune vil kome i ein håplaus situasjon dersom ein står «åleine» etter 01.07.2016 og strukturkriteriet vert innført frå 2017.

Alternativ til innføring av strukturtilskot

Den nye kommunen må få garanti på å behalde 1 stk basistilskot etter dagens ordning (kr 13,2 mill), og strukturkriteriet vert ikkje innført. Då vil tapet etter år 20 vere 1 stk basistilskot etter dagens ordning, kr 13,2 mill. Slik er det reglane har vore tidlegare for dei som slår seg saman.

Når ein då samtidig beheld eit inndelingstilskot på kr 13,2 mill, har den nye kommunen fått ein garanti på å behalde inntekta som i dag i 15 år framover! Undervegs i desse 15 åra kan ein jobbe både politisk og administrativt for å påvirke at nedtrappinga etter 15 år ikkje blir så stor som det er førespegla.

Konklusjon

Vi meiner framlegget til nytt inntektssystem ikkje på nokon måte oppmuntrar til fornuftige og nødvendige endringar i kommunestrukturen. Tvert imot vil systemet slik det er presentert føre til at kommunar slår seg saman fordi dei ikkje «har råd til å la vere». I tillegg vil ei slik omfordeling av inntekter i favør av store kommunar som framlegget legg opp til føre med seg ei nedbygging av kommunale tenester over store deler av landet. Slik sett vil ikkje det nye

inntektssystemet bidra til å oppfylle regjeringa si målsetting om eit likeverdig kommunalt tenestetilbod. Vi meiner regjeringa må arbeide fram meir målretta ordningar for å stimulere til ein kommunestorleik på minst 10.000 innbyggjarar.

Vedlagt følger særutskrift frå saka.

Brevet vert berre sendt elektronisk.

Med helsing

Åslaug Krogsæter
Rådmann

Kopi til:

Alfred Bjørlo
Åslaug Krogsæter
Ole Starheim

Rådmann
Økonomisjef

6770
6771
6770

NORDFJORDEID
NORDFJORDEID
NORDFJORDEID